

Előfizetési árak:

Egész évre 10 fnt — kr.
Félévre . . . 5 „ — „
Negyedévre 2 „ 50 „
Egy óra . . . 1 „ — „
Egyes szám 4 kr.

Megjelenik mindennap,
vasárnap kivételével.

DEBRECZENI ELLENŐR

A SZABADELVÜPÁRT KÖZLÖNYE.

Szerkesztőség:

és
Kiadóhivatal:
Fő utca, Simonffy-ház,
a városházával szemben.

Hirdetések a legmérsé-
keltebb árszámítás mel-
lett vétetnek fel.

Vox populi.

Budapest, március 6.

A magyar államtest minden sarkából és végéből egészséges, friss vér ömlött az ország szívébe. Hatalmasan lüktetett, pezsgett s ha a szívből ismét kiárad, hogy minden érben s idegszálban új életkedvet ébresztszen, új erőt ad minden izomnak, új velőt minden csontnak. Nem a lapok holt betűiből, hanem az apák és testvérek szájából kapják a vidéki lakosok a hírt arról a leírhatatlan megnyilatkozásról, melynek színhelye százszázegernyi küldött lelkesült részvétele mellett a budapesti városliget volt, szájról szájra, élő hamisítatlan közvetlenségben, mint hajdan a szent hagyományokat, kapják a magyar állam polgárai a vox populi-t s nem nyugszanak addig, míg teljesítve nem lesz a nép kifejezett akarat. Teljesítve a maga hathatóságában, amely sem magyarozgatást, sem alkut meg nem enged.

Látni kellett őket, ezeket a hatalmas oszlopsorait a szabad polgároknak, amint ünnepelesen, komolyan, lelkesedetten végig vonultak a hosszú utcákon, akár a legjobb katonák; ömögüket fegyelmezve, közben-közben orkászzerűleg tört ki e polgári tömegből a szeretett a szabadság és haladás, a nemes és szép iránt, a zászlók meghajoltak és ezek a grófok és bárók, ezek a nagybirtokosok

és gentryk, ezek a nagykereskedők és iparosok, földművelők és kézművesek, gyármunkások, professzorok, orvosok, ügyvédek, tanulók, kereskedősegédek, ez a csodálatos mintalap Magyarország minden rétegéből, osztályából, nemzeti-ségéből és birtokkezesetéből; mint egy szájából kiáltották: „Éljen a szabadság és haladás! Éljen Munkácsy!” — látni kellett ezt, és ha láttuk, akkor le a kalappal és hódolatteljesen meg kell hajolni ez előtt az előkelő, művelt, élet üde, ifju erős, akaratában és érzésében szilárd nép előtt. Hát még az a látvány, mikor a hatalmas oszlopok kiűn az Isten szabad ege alatt egymásba folytak, mikor mint egy beláthatatlan tenger — körülözönlötték a magaválasztott elnökség emelvényét, fenn és mélyen mozgásban, mint egy hatalmas belső ösztöntől hullámozásba tartva, és ezért felségesen nyugodt, csak mikor a szónokok és vezetők villamozó szavai szórták a gyújtó szikrákat, törve ki egeket ostromló éljen-riadalban, . . . aki ezt látta és hallotta, az egész életében nem felejt el és mint apostol tízes nyelvvel viszi haza a népbe a szabadság és műveltség, az egyenlőség és testvériség tanítását. Mélységesen komoly lélekéből nyilvánult ez, üdén dagadó kebelből érezve; a vox populi volt ez.

Aki közvetlen tudomást szerzett minderről, vagy hiteles hírt kapott, és mégis annak a balhiedelemnek engedi

magát át, hogy a néplelkesedés mester-ségesen volt csinálva, az maga magát csalja — Aki ezt a napot Budapesten töltötte, a történeteket látta és hallotta, és mégis elakarja hitetni, hogy ezt az Óceánt még vissza lehet szorítani, vagy homokos partjából egy darabot lecsipni, — az másokat ámit.

És még egyet! Különös hazafias megelégedéssel hangsúlyozzuk ezt, — az egész nagy megnyilatkozás alatt egyetlen szó nem lett az egyház ellen ejtve és a gyűlésen résztvett jó, hívő katolikusok milliói meg voltak, vannak és lesznek győződve, hogy az egyházpolitikai reformok az egyháznak és a jó papoknak nem fognak ártani, hanem előnyükre lesz, a lelkeszek buzgalmát és a lelkek fogékonyságát a hit üdve iránt megfeszíteni, emelni, fokozni fogják.

Visszamenni vagy megállapodni most már lehetetlen, a reformok, — keresztül fognak nyomulni. Képviselőházban és főrendiházban. Nagyon itt az ideje, hogy a magyar katolikus egyház fejei, az Urnak ezek a felkentjei és kipróbált hazafiak, kezdjenek megbarátkozni ezzel a többé elkerülhetlen tényvel, vegyék fontolóra a tolerari posse t. A kötelező polgári házasság jön, melyet a nyájas Vaszary kifejezetten a polgári házasság azon alakjának jelölt meg, mely az egyház méltóságával legkevésbé lép sértőleg szembe, és az egységes, állami törvény-

A „Debreceni Ellenőr“ tárcája.

Midőn az ég zeng.

Jer, kis madár repüljünk
A bérzetetöre föl,
Lássuk, ki zeng az égben
A fellegek megöl?

Vihar jön, én a fészkeim
Vész közt el nem hagyom . . .
„Hiszen van fészkek ott is,
Tul a villámakon.“

Repülj te, hogyha tetszik,
Bánt a villámsugár
S meleg fészkebe beljebb
Vonult a kis madár.

És szól: „Midőn az ég zeng,
A csend illik nekünk,
Elég ha a bokorból
Halkan felelhetünk!„

Hiador.

Csombók a keszkenőn.

— Genre. —

Irta: Cséser Lajos.

Egy cseppet sem ijeszített reá Menyus urra az, „hogy jobb soha megházasodni, mint később“, mert ő már el volt tökéltve erre a

passivitásra, hanem hát tetszik tudni, azok az „apró bajok, ezer gondok“. Teszem fel, a múlt vasárnap is, hogy a mama a postáséknál késett, a belső cseléd meg a néjénél mulatott, hát bizony-bizony nem tudta megkötni magába a nyakkendő csokrát, pedig két tükröt is tett maga mellé. A sóhalmi kaszinóban ő volt az egyik tarokkpartner, oda el kellett menni.

S a hogy a nagy munkában, izzadásban mérgeledésben pocsékká lett a friss gallér, madzaggá a nyakkendő, botzassá a haját: oda lett, elszállt a „nem házasodom meg“ terv is. Mert ha más mindenki el is megy otthonról, a feleség mégis csak maradni fog, hogy a nyakkendő csokrát megkösse! Leült, hogy jobban megfontolhassa ezt az új fogalmat. — Lás-uk no, hogy is lesz az?

Tyüb! — s kezdte igen ráncolni homlokát, — ehen van ni! Még asszony sincs a háznál, s már is nem ment el a kaszinóba. Ez már rosszul kezdődik. A Menyus ur a harmadik X. után lépegetett, mindazonáltal nem találta magát elég érettnek, hogy ezt a dolgot magában eldöntse. — Szerencsére haza jött a mama.

— Mama! megkellene házasodni!

Minden igaz fia zerető özvegyasszonynak dukál ilyenkor kissé elpityeredni. Ők azt mondják, hogy az öröm miatt De én tudom, hogy nem így van, illetőleg akkor van így, mikor a mama örül, hogy no, most megint lesz egy új persona, a kinek parancsolgatni s kivel kicsinyest zsémbeskedni lehet, másrészt meg azért szomorkodnak, mert ezentul már más fog pa-

rancsolni a háznál, az új asszony, s ő másodrendű személye sütyed . . .

— Oh drága kis fiam, csakhogy így gondolkozol, legalább nem szólnak meg az emberek, meg az én vállamról is leveszed a terhet (ahá!) meg egy picit unokát is szeretnék már (ej no miket beszél már a mama!), idáig mindég éretted küzködtem, szép kis birtok van a kezéd alatt, de hátha megházasodol, szebb is lehetne. Csak jól megnézd fiacskám, hogy kibe kötsz bele. Én nem akarok a szived dolgába beavatni, csak rá ne néz arra a nyeltes doktor Lizire, tudod, az anyja szakácsné volt a pagai bárónál; az a puccos őrnagyék Fánija se sokat ér, csak annyija van, mint a mennyi rajta van, mégis uraskodik a koldus; ej, minek is avatkozom én bele a te dolгодba! hanem az ispánék Marija helyre kis lány, a kereszturi határban jó kétszáz holdjuk van, aztán egyetlen lány; a patikus Sárka apja meg már a huszonegyedik százast rakta a múlt héten a spárka-zába; a jegyzőekre is gondoljám, jól vagyok velök, meg az öreg nagynéni a Boriskára fogja hagyni a nyéki szőlőket; az utbiztosék meg már kétszer is traktáltak téged, aztán csak úgy tologatták eléd a Margitkát (gyöngy kis szőke lány), te meg a lovakat dicséreted. Ha az öreg kidől, rád maradna a kis hivatal. Majd csak megcsinálod te ezt magad is, ugye Menyus. Hiszen nem is azért beszéltem!

A Menyus ur ráhagyta, hogy majd meglátjuk.
Most meg jer ide, hadd kötöm meg a nyakkendődöt (az alispánék Marija milyen szépen megkötötte a multkor az apjának!), aztán

kezés házassági ügyekben szintén megjön, melyet Appenyi és pártja is, valamint a szabadelvű pártból megszököttek is követelnek. Jól tennék a püspökök, ha Kopp bibernok pásztorlevelére gondolnának, melyről a képviselőházban, nyilvánosan tartott beszédében, nem a magyar magas klérus megbizásából ugyan de mindenesetre annak értelmében, megemlékezett már egy papi képviselő. A magyar püspököknek, a magyar törvényhozás tagjaival egy pillanatig sem szabad a híveket felvilágosítás nélkül hagyni, hogy nem csak a kötelesség, de életbevágó érdekeik is parancsolják, hogy a törvénynek engedelmeskedjenek.

— Országgyűlés. A képviselőház tegnapi ülésén — amint már jelentettük távirati rovatunkban — Helfy Ignác szólt. Alapbeszédében reá mutatott a szükségbeli polgári házasság sok hátrányára. Sokan élnek nálunk abban az illúzióban, hogy a szükségbeli polgári házasság kevesebb izgatottságot és a kath. klérus részéről kevesebb ellenállást idéz elő. Ezen a kérdésnek előzményeit alaposan ismerős részről most egy fejtegetést hallottunk, amely érdekesen tárgyalja, hogy Ausztriában a szükségbeli polgári házasság mily nagy izgatottságot keltett és a klérus részéről az eilen mily nagy ellenállást fejtettek ki. Különösen erős kritikában részesítette Helfy Apponyit. Utána Bartók Lajos a javaslat ellen beszélt. Neumann Armin eddig nagy jogi készlettel védte meg a javaslatot. Mikor Bartók azt fejtegette, hogy a pápaság pedig mindig jóakarója volt Magyarországnak, Komjáthy ezt kiáltotta:

— „A pápák nélkül el sem lehetne tenni a Magyarországot?”

— „De Berele Hayok nélkül lehetne tenni” — válaszolta mérgesen Vajay István.

Komjáthy erre így felelt:

— „Ilyen gazemberrel nem álllok szóba.”

— „Gazember az ur!” — kiáltotta Vajay István s ez az izgatott szóváltás a függetlenségi párt legszélsőbb oldalá-

nak figyelmét jó időre elvonta a tárgyalástól. Az ülés végén Andránszky szólott a reformok ellen.

— „A refo mok diadalra juttatása — szent kötelesség.” A liberális nagygyűlésre jött aradiak budapesti bankettjükre meghívták a minisztereket is. Erre tegnap Wekerle, Hieronymi, Szilágyi, Boros orsz.-gyűl. képviselőhöz intézett meleghangú levélben mentették ki magukat, azzal indokolva elmaradásukat, hogy a nagygyűlés napját egészen az ügynek és maguknak kell szentelniük. Wekerle így végzi levélét: Biztosítsd őket, hogy igaz ügyért lelkesednek, melyet diadalra juttatni szent kötelesség. — Szilágyi Dezső levelét így fejezte be: „Ma láttam az aradiakat, isten éltesse őket, szívemből kívánom!” A leveleket Boross Béni nagy éljenzés közt olvasta föl a banketten.

— Külföldi hírek. (Gladstone szembaja.) E napokban fogják Gladstone kezelő orvosai az agy államterfű szemét operálni. — (Az anarkisták.) A belga francia határon tekvő Waterloo helységben az anarkisták tegnapi előtt gyűlést tartottak. A tömeg az ablakon keresztül a tárgyaló teremre nyomott, a hol verekedésre került a sor. Az anarkisták közül sokan megsebesültek. Hamont, az anarkisták elnökét megragadták s egy lámpa oszlopra felkötötték, honnan azonban a csendőrök megszárdították. Százötven egyént letartóztattak. — (Spanyolország és Marokkó) közt tolyt tárgyalások véget értek. Spanyolország 20 millió piaster kártérítést fog kapni. — (Don Carlos eljegyzése.) Prágából jelentik, hogy Don Carlos madridi herceg Sichvord kastélyban eljegyezte Rohan Berta hercegnőt, Rohan Alain herceg nővérét. (Az Európiáké) Az angol kereskedelmi kamara tegnapi bankettjén Dufferin lord kijelentette, hogy az európai béke biztosítva van. — (A bécsi Reichsrathban) Bianchini képviselő és társai meginterpellálták herceg Windischgrätz Alfréd miniszterelnököt ama képtelen híreztetések dolgában, amelyek arról szólnak, hogy Ausztria Magyarország el van határozva Szerbiát felosztani, vagy legalább is beavatkozni belügyeibe, ha ott rövid időn zavargások törnek ki

Végezzünk!

Budapest, március 6.

A liberálisok már meg vannak győződve, az illiberálisok és anti-liberálisok nem fogják és nem akarják magukat meggyőztetni mire való tehát a sok beszéd? A házassági törvényjavaslat felett már három hét óta folyik a vita. Pro és kontra már annyit mondtak, hogy új eszmét, már alig hozhatnak fel az újabb szónokok.

Hogy mily gyászosan kell annak végződnie, ha még egy szellemes és gazdag tudású ember lép is be a vitába egy teljesen elcsépelet téma felett és mindenképpen érdekes, pikáns, hatásos akar lenni: azt szembe ötlő érthetőség-gel megmutassa ma Beöthy Ákos példája, aki a negyvenes évek legvilágosabb alakjai egyikének sötétén árnyékoló ivadéka.

Mily végtelen unalmas volt, unalmasnak kelete lennie, mikor, hogy csak félig-meddig megfelelő összehasonlítást tehessen, reakciója javára hasonlatot találhasson, egy egész angol könyvtárt kompilált, a francia forradalomnak és a napoleoni kor-zaknak egy egészen új történelmét komponálta.

És mily végtelen durva volt, mikor, hogy egy rossz viccet csinálhasson a szabadság és a 48-as és függetlenségi párt magatartása fölött nem félt, nem irtózott az ország tegnapi megnyilatkozását kisszebbíteni és a nehézbeteg Kosuthot kiguyolni, őt a kormány rész-dettjeként odaállítani.

Szilágyi Dezső kegyetlenül végzett vele, kivégezte, Beöthy halott volt a jusztifikáció után, melyben az igazságügyi miniszter részesítette őt, mert meg sem mukkant többé, még „személyes ügyben” sem kért szót.

Magán hagyta száradni, magán kellett száradni hagyni véres szatírával telt szavát Szilágyinak: mint ítéltet akkorka ember, mint Beöthy Ákos képviselő oly impozáns, méltóságos, a nép szíve bensejéből áradó megnyilatkozás felett, mint a tegnapi volt!!! Szerencsésebb parlamentáris formát valóban nem talált még ember annak kifejezésére, hogy egy kis mérges valaki haragos szava még soha sem sodorta ki felséges pályájából az égen ragyogva tovább a telihoidat.

Magán hagyta száradni, magán kellett száradni hagyni, mikor a magyar jogérzet öre, az igazság minisztere elmondta neki: igen, a képviselő urnak igaza van, midőn azt mondja, hogy Caesar feleségét még érintenie sem szabad a gyanunak; mért gyanusítja tebat, kérdem

eredj le az alsó tanyára, nézz széjjel a gazdaságban. De ne a kertek alatt menj, hanem a nagy utcán végig a falun. Megállj csak, ezt a mályvát tüzd fel, hadd bomoljanak a lányok. Aztán nesze az a tisztá keszkenő, látod, ide a csücskibe csombókoom a kar kagyűrűt. Mert tudom, ha valami hintót látsz, nem a benne ülő kisaszonyokat nézed, hanem a lovakat. No csak eredj, gondolkozzál rajta, egy pár napig ugysz ráersz!

S utnak indult az eképpen kipreperált drága fia, kibolyongott a fűzesbe, elmélázva nézegette az égen tovahaladó báránnyelűket. Ledült a patakpartra s hallgatta a habok szerelmi susogását, melyet a nefelettségek csobogtak, a tüzek titokzatos sziszegését, a berki csalógány csattogását, mely mind életre, szerelemre hívta. Érzett, de nem tudta mit. Látta, hogy játszik két halacska a vízben, mint csapodároskodik két pillangó a légtérben, mint játszik két kicsi bogár a fű árnyában. Már már elszundikált volna az új, eddig ismeretlen érzelmek harálya alatt, ha valami nóta fel nem ébreszti merengéséből:

„Páros élet a legszebb a világon;
Párosával ül a madár az ágon...”

Nem látta ugyan az énekőt, de a hangot üdének, frissnek hallotta. De meg... nini, mintha nem is egy hang lenne az, mintha többen énekelnének... Az alatt egy udok nagy féreg ugyancsak rácsuszott a fűben játszadozó két kis bogárkára s megtépázta őket. De már azt nem hagyja Menyus ur, védelmére kelt a gyengéknek s a csombókos keszkenővel jól elhesselt a ravasz férget.

Mama meg ezalatt széjjel küldözte a Boris, Zuzsi szolgálokat a protegált házakhoz, hogy: hogy így, hogy úgy, a Menyus ur lányok után néz, a szonyt keres csak az utjába kell akadni. Nosza, talpra álltak a mamák és kisaszonyok, kékemet küldtek szerte széjjel, meg kell csipni azt a Menyust. Hogy, hogy nem: a négy kisaszony épen együvé került, s el is lett határozva, hogy a patak partra meunek étálni. Ok sikongatták azt a jókedvű nótát, s ökefedezték fel Menyus urat, a mint a fűben heverészve a nagy férget paskolta a csombókos keszkenőjével.

Nem volt menekvés, ugyancsak körülfogták a lányok. Hjah minden perc drága.

— Igaz az Rákász ur! hogy maga fogadás teit Zsolczai szent előtt, hogy seha sem fog megönsüni?

— Jaj mit hallottam magáról, — mondja az — ispanék Margitja, — azt mondják hogy két fele ége van titokban, Petriben is, meg Tokajban is.

— Csak ne tagadja, no — tromfolt a patikus Sárka, — úgy is tudjuk, hogy Nyéken van valami szép özvegy asszony imádotja!

— Már pedig a „Makk hetes” zsidó megesküdt nekem, — tódítja az utbiztosék Margitja, — de kétszer is megesküdt, hogy a juhász lányával, a szép Turi Borcsával titokban jegyet is váltott.

S minden faggatást egy-egy csilingelve nevető chórus, dévaj kacagás követte. E einte ugyan tartotta magát a Menyus ur, komolyan elhatározta magát, hogy most választ. De aztán mind gyengébben érezte magát a lábán.

Egyiket sem birta a többi fölé helyezni. Hiszen mind szép kedves s okos volt. Az osztályozásnál emlékezett, hogy a Margitéknál milyen jó turós lepényt evett egyszer; igen ám, de a Mariska is jó paprikás csirkét csinált a tavasszal; de olyan almás rétest sem evett még, mint a milyent a Sárka sütött; a neve napján meg a Boriska lepte meg pompás kuglóffal. Notabene, nem tudott választani. Szinte izzadni kezdett szegény, elővette keszkenőjét, hogy megtörölgesse homlokát.

Hát meglátták a lányok a keszkenő végén a csombókot, nosza kaptak rajta.

— Jaj Rákász ur! mondja meg csak, mit jelent ez a csombók? Micsoda titkot rejtget?

Most lett csak igazán melege Rákász urnak, hisz abba a csombókba a jegy gyűrű van kötve. Veres lett mint a rák, szorongatta a csombókot.

Egyszerre aztán mintegy felderült a képe, mintha új eszme támadt volna az agyában.

— Tudják mit kisaszonyok? Én most erre a keszkenőre négy csombókot kötök, aztán választson mindegyikük egyet egyet.

Ugy is volt. A csombókos keszkenőt a kalapjába dugta, s a hölgyek belenyultak.

— S a ki magok közül a gyűrű csombókot kihuzza azt én most feleségemül kérem.

S aztán úgy eliramodott, mintha a föld nyelte volna. S csudálatos, a keszkenő meg olyan szépen szakadt, mintha metszeték volna ámbar meglehet, hogy tépték. Minden kisaszony eldugta a maga csombókáját, még csak megse tapogatták.

E te felé nagyon turesa hírek keringtek

én, a képviselő ur Caesar feleségét? — Miért inszinuálja azt a látszatot, mintha a liberális nép tegnapi akcióját a kormány „csinálhatta” volna? Látta ő ezt a leírhatatlanul impozáns méltóságos manifesztációt? Nos tehát, képes-e a földön valamely kormány is manifesztációt „csinálni.”?

A „Schwarze Péter”-ről beszélt Beöthy és kajánul kérdezte, vajon számot adhatnak-e maguknak liberálisok és függetlenségek, hogy összejátszásukban kijesz a rászédett? De Szilágyi letromolta a következőképp: ha két párt nem világos, elfátyolozott célokra egyesül, akkor mindig van egy lefűzött; de mikor a cél oly világos, oly érthető, oly kézzel foghatólag és megmáshatatlannal áll szemünk előtt, mint most a házasági javaslat alakjában, ott rászédésről és rászédettekről, de még ahhoz koalícióról sem lehet szó, hanem csak arról, hogy aki szabadelvű és előrehaladó érzelű, az a közjogi pártállással nem tördölve, a magyar állameszmének megfelelő, a nemzet nagy többségének tetsző reform mellett szavaz, a többiek ellene, különböző ügyek alatt. Hogy a tegnapi országos tüntetés éljénél mennyi jut a kormánynak mennyi a függetlenségi pártnak? Kérde Beöthy. Nem olvastuk meg, feleli Szilágyi, mert mi az egész lelkesedést, az egész diadalt, az egész pompás, dicsőséges jelenetet a reform, a szabadság és egyenlőség és testvériség halhatatlan eszméinek javára írjuk! Percekig zugott a ház az éljen vihartól, mely Szilágyi beszédét kísérte. És az éljen, a lelkesedés ki fog terjedni az egész országra és ezerszeresen megerősödött visszhangban tér vissza és kopogtat az ország-ház kapuin: már eleget beszélték! A jó ügytől már egyetlen liberálist sem lehet eltéríteni; a pompás vasárnap után meg éppen nem és az ellenzéknek sem zsémbeskedés, sem üvöltés sem gonyolódás, sem szidalmazás nem használ semmit: a legvázhatatlanul Sárnyit nem fogják kifárasztani, földhöz vág az mindenkit, aki árnyékot akar vetni a világosságra a mint ma leteperre Beöthy Árost, kinek különben jót akar Mert Szilágyi nem karagszik; ő csak kérelhetetlenül igazságos.

Színház.

* Száznegyvennyolcadik előadás. A tegnapi színházi est nagyobb részét a Röder nővérek; Zsófia, Lola, Emilia és Róza hangversenye töltötte be, kik közül az első hegedűn, a második mély hegedűn (brácsán),

a faluban. Hogy a Rákász Menyus ur az ispánék Mariját kérte meg; de hogy, a patikus Sárít más az utbiztosát Borisáról hallotta ugyanezt; ismét más a Margit kisasszonytól. Egyszóval mind a négyet megkérte. Maga Menyus ur is azt hitte már már, hogy talán elszaporodott a gyűrű? Mit csináljon ő négy asszonnyal?

Ugy is volt a dolog, hogy lányok szégyeltek bevallani, hogy nem ők húzták a gyűrűs csombókot, hát elterjeztették a hírt, hogy megkérte őket Menyus, hátha siet majd hozzájuk?

Az volt a szerencséje Menyus urnak, hogy mert lime éppen most toppant be Mariska az apjával az ispánnal.

— No öcsém, igaz-e hogy ma négy leányt elbolondított, hogy mind a négy csombókból jegygyűrű volt?

— Nem volt abban urambátyám, csak egy jegygyűrű!

— No azért mondtam, mert különben eldöngettem volna öcsémuramat. Mivel hogy az az egy jegygyűrű a lányomnál van — hát én most kimengyek egy kicsit...

Mikor megint vissza jött az ispán ur a Menyus ur mamájával: Ott állott a zongora előtt egy szék, a széken ült a Menyus ur, a Menyus ur térdein ült a Mariska, a Mariska meg azt csicseregte zongora kíséret mellett, hogy:

„Páros élet a legszebb a világon...”

a harmadik gordonkán, a negyedik zongorán játszik, még pedig igen szépen. Négy számból — tulajdonképen öt darabból — álló programjukat a Karczag Vilmos „Az ideál” című egy felvonásának bemutatója szakasztotta meg. Ez az a darab, mely a nemzeti színházban nem rég került színpadra a szerzőnek nálunk ma adandó „Szüleik háza” című színpadi idylljével s az Andreánszky Jenő, ezen most párbajvítség miatt évekre szóló fogságát leülő, tehát érdekes szerző „Katonásan” című vigjátékával, a melylyel viszont a február 19-iki hangverenyen ösmerkedünk meg. — Négy zenélő kisasszony és egy premiére elég érdekes még abonnenment suspendu mellett is. Hogy azonban nem volt zsufolt ház, az annak köszönhető, hogy az urnak 1894-k esztendeje Debrecenre valósággal muzsikális esztendő, mert a tegnapi estét megelőzte a dalegytel három fényes sikerű hangversenye, két Pécskai féle produkció, tegnap folyt le egy másik érdekes koncert, s hátra van még (a dalestélyeket nem is számítva) 3—4 biztos közönségre számítható hangverseny. Közönség azonban tegnap szép számmal volt, a mely szivesen tapsolta meg a fehér ruhás hangversenyző kisasszonyokat és hívta a darab távollevő szerzőjét. — A Röder nővérek játéka — a mint már régebbi debreceni hangversenyük alkalmával is kitűnt — föjlemvonása a kitűnő összejáték, a melyet a három vonós hangszerből és zongorából álló négyesnek csakis valódi vaszorgalommal lehetett létrehozni. Mintha egyetlen hangszer játéka, mely az előtérbe nyomuló technikai kitűnőségek mellett a vonás biztonságával, kiféjező hangszínezéssel, a pianók és pianissimók szépségével lep meg. A solokban nem rendelkeznek oly virtuozitással, mint a mennyivel nemrég találkoztunk a kis Pécskai játékában, hisz a fősúlyt magok is azensembere-re fektetik, a mivel az individualitást második sorba utalják. Tegnapi műsoruk nagy részét az — ugynevezett — koncert-darabok regisztrumából való, amelyekben a kifogástalan ensemble s az előadók minden ízében egyenletes és briliáns technikája kellőképen érvényesül. Ilyen bevégzett hatásokra számító koncert-darab volt az első szám: Reichert három darab zongora-négyese Es-durból, amelyben a legnyilvánvalóbb érdemeik volt, hogy nem lehetett megmondani, hogy a négy előadó közül melyik a kiválóbb művésznő oly egységesen és összevágóan játszottak. Ezután következett Röder Emilia gordonka soloja: orosz dalek Davidofftól. Itt az egyesnek játékában is megnyilatkozott az az egyenletesség, az a biztonság és correctness, hang-tisztaság és szingardagság, mely a négy nővér-játékát jellemzi. Különösen a már ösmert „Piros szarafán” nótája tetszett. A színdarab után Sverdsentől (a színlap a derék svéd komponistát Dveadsennek keresztelte el) egy pikáns románc, melyet Röder Zsófia kisasszony adott elő sok hévvel és izléses felfogással. — A magyaros zamat hiányzott a k. a. játékában, de kiaknázott minden hatást a Hubai „Csárdai jelenet”,-ben, a melyet hasonlóan szíven játszott volt el Pécskai. Igazán unalmas hogy a magyar nótákra — bármiként adják elő — felhangzik a fül siketítő „hogy volt”-ozás, mintha nem is lenne fárasztó munka dolgozni egy hosszú hegedű-programot végig játszani. De meg aztán nem kegyvár az, ha valaki

magyar nótát huz Magyarországon, amelyért önkívületbe kell esniük, még ha pusztán tüntetésből és magyartalanul is adják elő! Akkor tessék tapsolni, ha a magyar nótához az előadás is jó. Tessék végre valahára az oltos színházi régiókban különbséget tenni a hangversenyző művész és a dárídóban talp alá való cigány között. Ezután a csárdásos szám után következett a Röder műsor fénypontja, Brahms három tételből álló zongora-négyese, melyek technikai nehézségeit a kisasszonyok a legnagyobb könnyűséggel győzték le. A közönség rokonszenvesen fogadta a művésznőket s érdeklődve várjuk a holnap esti szintén bérletszünetben folyó s egészen új műsorral rendelkező előadást is. — Rokonszenves fogadtatásra talált „Einacter”-vel Karczag Vilmos, ki az „Ideálban” régi témát variál, de sok újszerű és vonzó részlettel. Egy szép fiatal leány, Eliz (Cserni Bertha) megszerette Szalánczy Elek fiatal orvost (Péchy Kálmán) és félévig szerette, félévén át kísérete figyelemmel ez érdekes visavis-jának minden mozdulatát, de csak az ablakon keresztül, a nákiül hogy találkoztak, beszéltek vagy leveleztek volna egymással. Ideált alkotott magának mindabettől: Eliz költői lénynek vélte Eleket, ez a jó ur, máskülönben cs. és kir. főorvos a tartalékban, az egyik vádior szakgyűlés jegyzője és magántanár az egyetemen pedig azt hitte, hogy Elizből neki való munkás és engedelmes feleség fog válni. Eliz atyja (Sándor E.) azonban megunt leányának ábrándozásait és a két fiatal egyszerűen összehozta. A mint előre láthattuk, nagy kiábrándulás lett a dologból, mert kisült, hogy az Eliz id-ája pedáns doktor, a száraz természetű Eleké viszont szentimentális és regényes kisasszony. Kiábrándulva hagyják el egymást. A kis vigjáték jól van megszerkesztve, a dialógja élénk és ötletes s az egészennek vannak szép betétei, ilyen Eliz bucsuja kis madarától, a melyet utnak ereszt, mert attól fél, hogy Szalánczy tanulmánytárgynak basználná fel. Az alakok közül a színpadi divatból rég kimentek már az idealizmus ellen egész-égtani szabályokkal küzdő tudók és nem divatosak a doctor chablonos beszédei. — Őt azonban kedvesen ellensúlyozza az Eliz közvetlen természetessége és vibráló temperamentuma, jól festett rajongásával és szentimentalizmusával. Egy szóval az ösmert alapeszmének kedves variánsát nyújtja a gyakorlott dramáiról s ez a is darabja meg fog maradni a repertoíreokon. Tud a szereplőknek jászani való t a d n i, ez a Karczag hatásának egyik titka és mint a „Lemondás”-ban a nagymama és unoka bájoló jelenete, ugy ebben a kis darabban sem tévesztik el hatásukat Eliz jelenetei a fellobbanni nem tudó doktorral. — A szereplőket, k vált Péchy t, zavarta a szerep nem tudás, máskülönben jól megrajzolta a pedáns udvarló alakját. Cserni Bertha kedves, nagyon kedves volt, mint Eliz s jó pointerózással játszotta előbb az ábrándozó gyermeket, aztán a kiábrándulásba való átmenetet és jól pointerózta a doktorral való kísérletezést. Itt ott talán nagyon élénk volt, máskor meg sokat siet. Együttvéte tetszett, azonban nagy hiányát látjuk a művészi önfelegyelésnek abban, hogy tótos dialektusát, mely tán egyszer sem lépett oly bosszantóan előtérbe, mint tegnap nem hogy egészen leszokná, de javítani sem tudja. — Abár mily kedves művésznő, ez a nagy defektus akadályozni fogja pályáján. — Vegyen leckét a magyaros kiejtésből valami jó mestertől,

mielőtt elkésne vele; hol lehetne erre jobb alkalma, mint Debrecenben? Vagy azt hiszi, lehetne a nemzeti színpadon fellépni a tótes e-betűkkel s az ilyen beszédekkel: „S a g i n a z j o b á n t u d o m?” — Priell Kornélia idegenszerűen beszél, de bájjal s nem tótosan. — Ez nem lerántás, csak jó tanács, mert higgye meg, hogy javát akarjuk! Malheureje volt különben, hogy mikor a madarat szárnyaira eresztí, a cachirozott kanári kegyetlen nagyot koppant a padlón s e miatt az igazán szívreható szavakat hatása tönkre ment. Kár, hogy a színpadon nem gondolnak az ily bajok elhárítására. A hangverseny alatt meg széket nem adtak a művésznőknek, úgy, hogy néhány percig nem kezdhették el a játékot. A vigjátékban dícsérjük meg Sándor Emilt, az apa józú alakjáért.

* **A színész-egyesület** házában tegnap délután közfelkiáltással megválasztották elnökül Kaffka Lászlót, alelnökkül Ditrói Mórt és Tiszai Dezsőt. Ezután annyi idő maradt, hogy az egyes felülvizsgáló-bizottságot megalakították. A tanácskozásokat folytatják.

Helyi hírek.

— **A városi jog- és pénzügyi bizottság** holnap csütörtökön d. u. 3 órákor ülést tart a városházának nagy tanácstermében. A jog- és pénzügyi bizottság egyike a városi bizottságok legkiválóbbjainak, mert a köztörvényhatósági bizottság legkiválóbbjait egyesíti magában, tanácskozásai magvas színvonalon mozognak s határozatai mindig fontosak és elvi jelentőséggel rendelkeznek. A holnap, március 8-án tartandó ülésen a kórházi bizottságnak 40,000 forint rendelkezési alap tárgyában beadott kérvénye kerül szönyegre és tárgyalatni fognak a magánkertéségi szabályrendeletek. Ezután a városnak igen vitális érdeke felett fognak határozni: szönyegre kerülnek ugyanis a vízvezeték előmunkálataira beadott ajánlatok. Érkeztek pedig ajánlatok a Zellerin-gyár, a Rössler Rikárd és társai vállalkozó cég s három budapesti magán mérnök részéről; azt hisszük, hogy a közvéleménnyel találkoznak, a midőn a Rössler cég ajánlatának elfogadása mellett foglalunk állást, mert a helybeli cégek mellőzését — a mennyiben ezek is akceptálható offerteket nyújtanak be — rendszerré tenni nem lehet. (Rv. v.)

— **Tombola- és tánc-estély.** Az E. M. K. E. fiókjának e hó 10-én tartandó táncestélye iránt általános nagy érdeklődés mutatkozik. Az izléses összeválogatott, értékes nyerő-tárgyak holnap már láthatók lesznek a Zádor Lajos főpiaci üzletének kirakatában s a jegyek váltóhatók a megnevezett üzletekben. Igen érdekes elite-mulatság lesz tehát a szombati, mely a nemes, hazafias célra összegezt fog juttatni. Jó lesz elmenni kívált a fiatal uraknak, mert a hol tombola és szép lányok várnak reánk, ott az ember igazán nem tudja előre, hogy micsoda nyereményt vibet magával haza...

— **Debreceni egyetem,** Frics József és Debreczeni Lajos gyűjtő ivén a debreceni egyetemre a varga utcai kerület harmadik tizedéből a következő adományok folytak be: Irányi Béla 10 korona, Megyessy Ferencz tíz korona. Iklódy András 40 fillér, Seitz Sándorné 10 korona, Szilágyi Gábor 4 korona, Tóth Lajos 2 korona, Weishúth Teréz 40 fillér Birinyi Imre 1 korona, Birinyi János 2 korona, Abaffi Jenő 2 korona, Fényes Gyula 50 korona. Csurka János 30 korona, Rác György 40 fillér, Páspóki Imre 1 korona, Szilágyi János 80 fillér, Keszev Róza 2 korona. Összesen 126 korona.

Lengyel Imre és Márk Endre ivén újabb adakoztak a következők: A debreceni asz-

talos társulat 10 koronát. Mező Csáthról, Márk József 20 koronát, Márk Ferencz 10 koronát, Márk Gyula koronát, Szentimrey József 2 koronát, Kovásznay Gábor 2 koronát, ugyan ezekhez Szabadkáról beküldött ivén Dr. Békeffy Gyula 4 koronát, Brauszer József ügyvéd 2 koronát, Dr. Dembitz Lajos ügyvéd 2 koronát, Vály Gyula építész 2 koronát, Dr. Biró Károly ügyvéd 2 koronát, ifj. Frankl István mérnök 2 koronát, Dr. Jelonics orvos 2 koronát. Oláh Ferencz törvényszéki bírő 2 koronát, Birkás Gyula ügyvéd 2 koronát Farkas Géza ügyvéd 2 koronát, Dr. Atányi József kir. alügyész 2 koronát, Deák Péter kir. ügyész 2 koronát, Dr. Baogh Lajos ügyvéd 2 koronát, Buday János szegedi kir. táblabíró 2 koronát, Békeffy Károly ügyvéd Csantavérről 4 koronát, Hofbauer Antal építész Budapestről 4 koronát, irtak alá és fizettek be.

Arról értesülünk továbbá, hogy az „István” gözmalom társulat igazgatóságáff. 18-án tartandó közgyűlés elé azt javaslatot terjeszti, hogy több jótékony adomány mellett az egyetemre **2000, azaz kétezer korona** alapítványt tegyen.

— **Zenei matinée.** Ifjabb Berger Móricz széchenyi utcai lakásán ma d. e. matinée volt mely alkalommal díszes társaság jelent meg a vendégszerető család szalonjában. Jelen voltak a Rödör nővérek s különösen nagy tetszésben részesült ez alkalommal Mendelson 20. sonátájának előadása, a melyet nagy precizitással adtak elő Rödör Zsófi k. a. és Friedmann József ur, (I. hegedű), Marton Imre és dr. Ujfaluassy József urak (II. hegedű), Rödör Emília k. a. és dr. Forrai Andor ur (cello), Rödör Lola k. a. és Hites Lajos ur (viola). A kedves zenei élvezetet nyújtó szímet tetézte a Rödör nővérek több száma, Galyassy Paula szép hegedű játéka, kit dr. Komáromi Sándor kísért zongorán. A vendégek rendelkezésére állott a gazdagon ellátott buffet.

— **A debreceni ev. ref. tanítótestület** f. hó 10-én szombaton d. u. 4. órákor az ev. ref. egyház tanácstermében értekező gyűlést tart. Az értekezést ez alkalommal Csurka István ifju kartársunk fogja tartani: „A nevelési eljárás némely fogyatkozásairól”. E felolvasásra a nevelésügy iránt érdeklődőket ez uton is tisztelettel meg hívja az elnökség.

— **A főiskola köréből.** A „főiskolai ének-kar” tegnapi ünnepélyén felolvasta az ezen ünnepély alkalmából kiadtni szokott alapítványi ösztöndíjak szétosztásának eredményét, mely a következő: 1., A Nagy József alapítvány 95 frt kamatából jutalmaztattak a választmány határozata és Balogh Ferenc ur megerősítése folytán a. 5—5 fttal a „procantorok”; b. 43 frt. 34 kr. az összes énekkari tagok között osztott ki; c. a 31 frt 66 kr. nagy díjjal Rác Bertalan 4 jh. 6 éves kántor; 2.: a Vecsey alapítvány 95 frt kamatából 20—20 fttal Lenc Géza, 4 th. 6 é. k., Paulai Viktor 3 th. 6 é. k., 10 fttal Sáfrány Lajos 2 th. 4 é. k., 7 frt 50 kral. Soltész Elemér 2 th. 4 é. k. 5—5 fttal Szabó Gyula 1 jh. 3 é. k. Hajdu Gyula 1 jh. 3 é. k. Fehér Gyula 2 th. 4 é. k. Balthazár Dezső 4 th. 5 é. k. Domokos István 2 jh. 4 é. k. Ablonczy Pál 3 th. 3 é. k. Kovács Lajos 4 th. 4 é. k. Szőke Imre 2 jh. 3 é. k. 3., a Magyar — Kegyes alapítvány 7 frt 50 kr kamatával Beér Kálmán 4 th. 6 é. k. Kiemelkedő pont volt a Keresztessy Károly 3 th. komoly szavata, ki nagy hatással adta elő Szász Károly „Bámfé Dénés csókja” című balladájá és Fehér Gyula 2 th. vigszavata, melyet kétszer ismételnie kellett, hallottunk egy csinos felolvasást is Nagy Sándor jh.-től. Az ének számok közül Kuntze „Vándordal”-a tűnt ki, melyben Rác Bertalan énekelt egy szép sólót.

— **Kézügyesítő egyesület.** Ma d. u. 2 órákor tartotta meg első gyakorlatát a kézmű-ügyesítő egyesület Vánicsa György tanár vezetése mellett. Kilenc ifju vett részt a fűrészgyakorlaton, melynek elméletét ott mindjárt a praxis követte. Érdekes volt látni a fűrészgyakorlat alatt azt a sok gyakorlatlan

kezet, melyek az első próba hatása után mindinkább merészebbre váltak. — Csak annyimegjegyezni valónk van, — hogy a munkához könnyebb, a gyakorlatokhoz jobban odaillő fűrészek kellenének. — Különben a praxis mindent meghoz, mi bizunk benne, hogy ügyes vezetés, buzditás mellett siker koronázza a kézügyesítő egyesület törekvéseit.

— **A debreceni függetlenségi-kör** vasárnap d. u. 3 órákor tartotta évi rendes, tisztújító közgyűlését. A körnek jelenleg 368 tagja van, 42 az évi szaporodás. Ez ülésen elnökül ismét a törhetlen elvűségű, régi kipróbált erő, B. Nagy János választott meg. Megválasztottak meg. Megválasztottak továbbá alelnökké: Otrókosi Végli János. Körgazdákka: Csórián József és Szűcs László. Főjegyzővé: Dr. Kocsár Gábor. Másod jegyzőkké: Zong János és Kósa Barna. Ügyészszé: Vályi Nagy Gusztáv. Pénztárnokká: Kiss András. Könyvtárnokká: Kató László. A választmány rendes tagjaivá lettek: Alföldi Gábor, Erdélyi Ferenc, Dr. Bakonyi Samu, Dávid Mihály, Herceg János, Horváth József, Harangi Sándor, Jámber István, Jeney József, Jeney Miklós, Kertész Mihály, Kertész János, Keszei József, Kiss Albert, Kiss Bálint, Kovács Lajos, Kertész István, Kálmándi István, Dr. Legányi Gyula, Ménes András, Óry Mihály, Pethő István, Zöld János, Somogyi Pál, Sebess György, Dr. Szikszai Szabó József, Szőke János, Szűcs László, Könyves Tóth Kálmán, Nagy Bálint. — Pótlagok: id. Bányai István, Bundi Péter, Bihari István, T. Kovács Ferenc, id. Mészáros János, Salánki Ferenc, Németi János, B. Nagy József, Pálfi Ferenc, Pethő Ferenc, Varkoly József, Tóth Lajos. Mind e választások egyhangulag ejtettek meg.

— **Vadászoknak.** Miután a nagyerdőn rókákra tartott utolsó hajtóvadászat, kedvezőtlen idő miatt nem a várakozásnak megfelelőleg sikerült, néhány vadásztársulati tag által folyó hó 11-én azaz vasárnap a nagyerdőn rókákra ismét 10-es hajtóvadászat tartatik, melyre azonban minden egyes t. tag ur szívesen láttatik. Gyülekezés reggeli 8 órákor a keresztút közepén, rossz idő esetén a hátulsó csöszháznál. — Azon t. tagok, kik ezen vadászatot részt venni óhajtanak, felkéretnek, az id. Pájer Józsefnél kitett szokásos ívet folyó hó 10-én reggeli 8 óráig aláírni. — Ezen vadászatot valószínűleg Török Gábor főerdőmester ur lesz szíves rendezni. Minden résztvevőre 2 hajtó sorsajuttatnk.

— **A Pócsi árvák** szomorú sorsa felkötötte a jó szívek érdeklődését. Mind el vannak helyezve jó és könyörületes kezekben s még mindig folynak részükre az adakozások. Tegnap Medve Kálmán ur tett le a részükre öt forintot kiadóhivatalunkban, a mit kézhez is szolgáltatunk.

— **Megakadályozott öngyilkosság.** A rendőrség ma éjjel egy 50—60 évesnek játszó idős asszonyt kísért be a piac-utcáról, mert sem tartózkodási helyét, sem nevét nem akarta megmondani. A rendőrségi központban lévő rendőrbiztos is erősen tudakozódott tőle kiléte és lakása felől, de annak se választolt csak egy szóval is. Lekísérték aztán az ideiglenesen tartóztatottak számára fentartott börtönbe, ahol csendesen meghuzódott egy priescsen, a többi foglyok mellett. Reggel felé a rabtársak kinos sohajtásra ébredtek fel s rémülve látták, hogy az öreg asszony a börtönajtó sarkán egy kendőre felakasztva függ. Gyorsan levágták a kötelékről s a másvilágra készülődöt visszaszóltották a hosszú utról. Sem ezen tettének okáról, sem kilétééről még eddig nem adott felvilágosítást. Most felügyelet alatt van.

— **Razzia.** A cseléd mizériákból kifolyólag a rendőrség ma Végli Gyula II. ker. rendőrkapitány vezetése alatt az összes cseléd elhelyező intézeteket feljárta hogy az esetleg ott lévő foglalkozás nélküli cselédeket további magatartásukról megkérdezze. Nem is jártak hiába. Az egyik intézetben 13 ilyen facér cselédet találtak, a többieknél is néhányat. Az összes dologtalan állományból kettőt elitoloncoltak, a többinek pedig, miután a törvény szigorára és gazdájuk iránt tartozó hűségre figyelmeztette őket, tudtukra adta, hogy ha mielőbb helybe nem állanak, a kettő sorsára jutnak.

dal közül, így a „Szereltem“ és az „Uton valék“ kezdetű. Az első a szerelem átváltoztató hatalmát dicsőíti, a másik az ideálról szól, kiről a költő álmodik. Ez utóbbi az izzó szerelem szenvedélyes kitörése. Rudnyánszky vénájának hatalmas fellángolása. Ez a vers igazán megható, lebilincsel.

Kétségtelenül érdeme Rudnyánszkynek, hogy nem kapaszkodik közhelyekbe, habár néha ismerős akkordot üt meg, nem vágyik a sirhant alá, nem énekelte a csalóányt, s a szomorúfüzet is békében hagyja — hanem örül a kagagó életnek, melynek koronája a : szerelem. Igazi századvégi költő. Fájdalmat nem hazudik, de hódol annak, a mit költeményei tárgyául vett, a szerelemnek.

S jóllehet „Szereltem“ című kötetével nem ért oly eredményt, mint azt az ed igei művei után várni lehetett volna, minden esetre jó munkát végzett, s csak kötelességet teljesített. midőn ajánlom a közönség figyelmébe.

—y—s.

* **A Szigligeti társaság** Nagyvárados vasárnap d. e. tartotta közgyűlését nagy számu, válogatott közönség jelenlétében. Rád Ödön mondott elnöki megnyitót, azután folyó ügyek intéztettek el.

* **Új zene-művek** Hubay Károly „Magyar hazánk dalgöngyöi“ című népdal gyűjteményben, mely gyűjtemény a legjobb és legkedveltebb magyar népdaleket cigányos modorban letévtartalmazza. ismét két magyar népdal, melynek címe „Boldogtalan voltam egész életemben“ és Rózsa termett a kertemben de piros“ énekhangra vagy zongorára szerző Bodó Alajos, jelent meg. Határozottan azt állíthatjuk, hogy a zenei téren ilyen dallamos és fülbemászó két magyar népdal még nem jelent meg és eunélfogva ezek nem sokára ép oly elterjedtségnek fognak örvendeni, mint az ugyanabban a gyűjteményben megjelent „Nincsen csillag mind lebulott az égről“ című népdal. A dalok a „Harmonia“ zenemű és zongora kereskedés kiadásiában Budapest Váci utca 9. sz. jelentek meg. Ajánljuk a magyar népdal kedvelőknek figyelmébe Ára 1. korona.

Vegyes hírek.

* **Kossuth Lajos állapota.** Turinból hétfőn délután „Pesti Napló“ a következő sürgönyt kapta: „Kossuth Lajos az utóbbi időben nagyfokú elgyengülésben szenved. Ereje azonban már kezd visszatérni. A beteg állapota egyébiránt eléggé súlyos. — Tegnap esti 6 óraker feladott turini távirat jelenti Kossuth állapotát estefelé javult. — Kossuth Lajos állapotáról a következő távirat érkezett. Turin, március 6. (Feladatott 10 óra 5 percker délelőtt.) Kossuth az éjszakát nyugtalanul töltötte. Reggel felé a beteg állapota javult.

* **Az első magyar udvartartás.** Gödöllőből írják a „Bp. H.“-nak, az udvar elutazása előtt Hohenlohe herceg főudvarmester, Szuk budai várkapitány kíséretében egy teljes napon át Gödöllőn időzött, a mikor is valamennyi udvari alkalmazottat berendelték a királyi kastély egyik termébe, hol Zámboi udvari ellenőr, ki tartalékos honvédhadnagy vizsgálatot tartott a magyar nyelvből, mint-hogy az április hó végén Gödöllőre érkező udvart már magyar cselédség fogadja. Az eddigi németeket pedig legközelebb az udvar más birtokain alkalmazzzák.

* **Wannisch altábornagy nyugatomba vonulása.** A nagyváradi helyőrségnek alig egy éves parancsnoka, Wannisch Vilmos altábornagy, — mint a „N—d“ „biztos torrásból“ értesül — közelebb nyugatomba vonul, melyet mint derék katoná bosszaszolgálat által bőven kiérdemelt. Wannisch Vilmos közelebb két havi szabadságra megy, de, a mint az idézett lap hallja, már nem is tér vissza tényleges tisztében Nagyváradra.

* **„Reménytelen szerelem.“** Mandel Sándor tizenhét éves tanuló, Mandel Pál dr. országos képviselő fia — mint már jelentettük — este golyóval ki akarta oltani életét! Az ifju, kit — hír szerint — reménytelen szerelem tett buskomorrá, pisztolyt fogott s egy lövést a szíve alá irányított. A mentők haza-

szállították szülei lakására, hol a kezelő orvos csakbamar eltávolította a golyót a sebből. A beteg remélhetőleg életben marad.

* **Halálozás.** E napokban halt meg Ujpesten Külföldi Viktor, a legrégebb magyar szocialista. életének ötven éves korában. 1868-ban ő szerkesztette az első magyar munkás lapot. Azóta minden szocialista mozgalomban részt vett s majdnem mindegyikben ő vitte a vezérszerepet. Több külföldi szocialista munkát fordított magyarra és ő maga is számos szocialista broszürt irt és terjesztett. Temetése holnap lesz Ujpesten.

* **Hol lehet a legolcsóbban berugni? Az** Egyesült Államok délnyugati részének a legszélén van El Paso városa, a melyvel szemben már mexikói területen Juarez városa fekszik. A két helyet a Rio Grande határfolyójának hidja köti egybe. E két városban olyan furcsa valuta-viszonyok vannak, hogy míg El Pasóban az amerikai ezüst dollárnak 100 cent az értéke, a mexikói dolláré pedig csak 85, addig Juarezben ez az arány éppen fordított. Ha már most egy szomjas torku atyafi El Pasóban 15 centért pálinkát vesz és egy amerikai dollárral fizet, éppen egy mexikói dollárt kap vissza. (Az aprópénz e határterületen épp oly ritka, mint Olaszországban.) Erre átsétál Juarezbe, a hol megint felönt 15 cent ára gúgyit a garatra s most mexikói dollárral fizetvén, éppen egy amerikai dollárt kap vissza. Tehát már két pohár pálinkát ivott 30 cent értékben s még mindig nem költött el egy fillért sem. A ki tehát boldog országban néhány ezüst dollárt hord mind a két fajtából a zsebében és nem vészteli a fáradságot, az könnyen a sárga földig lehatja magát, a nélkül hogy ez élvezete csak egy centjébe is kerülne.

A tengerész-orvos.

— Regény. —

Irtá: Souvestre Emil.

(Folytatás.)

11.

IV.

Hát miért nem hagyjuk el akkor azt a sok ellenkezést és dacozást, a melyektől a szív elkecsereedik, Fanny; ön tudja mennyire szeretem, akarja-e a kezeit örökre az enyémben hagyni, úgy mint most vannak?

A fiatal lány elpirult s reszketett. Eduárdra emelte epekedő szeméit s aztán arcát a fiatal ember vállára hajtva, halk hangon szölt: — Jól tudhatja, hogy akarnám.

Hát akkor miért késleltessük boldogságunkat?

— Oh, hiszen ha szabad volnék; ha azok, a kiktől sorsom függ, nem ápolnának nagyra-vágyó terveket; csak le lehetne őket ezekről beszélni.

— Ez hát az akadály, mely elválaszt bennünket? Az ön családja kétségtelenül előkelő és gazdag s megveti az egyszerű összeköttetéseket.

— Nem mondtam én azt, Eduárd; s nem is kellett volna mondanom semmit. Az ég szerelmére, ne fakszasson tovább! látja, hogy már nem is vagyok magamnál! Esdve kérem, ne kérdezzen tovább.

— Jó, legyen, viszonzá a fiatal ember megadással; szeressük egymást aggodalom nélkül s a sors majd azt teszi velünk, a mit jónak lát. De ne hagyjon el soha, Fanny, mint ahogy nemrég tette, mert egyedül állva félek önmagamtól is. Bizalommal várok, remélek, míg itt lesz, mert ön boldogságom mellett türelmem fonalát is kezében tartja. Gondoljon arra, milyen bus vagyok, maradjon mindig köztem és bánatom közt, ápolja lelkemet, mint nagy beteget; hisz ez oly jól áll a szeléd, halvány angol nőnek, a kinek csak szárny kellene, hogy angyallá legyen. — Akarja, hogy így legyen szóljon.

— Akarom, Eduárd, akarom; de ön megígéri, hogy vidám és nyugodt lesz!

— Majd csak megki-értem, Fanny; ígérem, hogy megpróbálom.

— S közeledni fog Burus arhoz, ugye? kérdé a fiatal lány féltéken. Azt meg kell tennie, Eduárd.

— Azt is megpróbálom.

— És én, kiáltá a szép gyermek boldogságtól s szerelemtől áthatva; én könyörögni fogok Istenhez hogy tervünk sikerüljön.

Launay karjaiba zárta, homlokára könynyezve nyomott csókot és szölt:

— Könyörögjön hozzá érettem is, Fanny.

V.

Másnap reggel Eduárd a napfelköltekemár a völgyben sétált. A nyilatkozatok, melyeket előtte való nap miss Morpethhel váltottak, bizonyos forrongást idéztek elő lelkében. Látván az ő tiszta könynyeit, halván ártatlansággal és vallásossággal telt szavait, feltalálta ezekben ifjuságának minden érzését. Olyan esékélynek találta önmagát e gyermek-lélekkel, szemben, hogy szinte restelte méltatlanságát.

Egy tiszta tény látása rendszeren bennünk is magasztos vágyakat kelt föl. A tőkélletes erény erköcsi hajlamainkra éppen olyan hatással van, mint külső tartásunkra az Apolló alakja: lelkünk hozzá hasonul és emelkedik s méltóságosabb igyekszik lenni Eduárd soha sem érzett még ily élénk megbánást multja fölött. A miss Fanny szerelme lelkifurdalásokkal töltötte el. Az szegény nem is tudja, kinek szentelte magát? Oh, miért, miért is nem maradt ő kifogástalalan? Bizonyos, hogy minden körülmények közt jön egy nap, egy óra, mikor az elkövetett bünök összehalmozódnak körülte; egy nap, egy óra, melyben tapasztalni fogja, hogy boldogság és kötelesség két szó de egy fogalom. Akkor aztán mindennek vége, a legédesebb mosoly is meg lesz mérgezve, nem nyujt enyhülést semmi, a zokogás fulasztó, a könnyek égetnek. Hiába halmozod egymásra az örömeiket, mind eltűnik, mint a víz a Danaidák hordójából. Launay máris fájdalmasan érezte ezt, mert zerelessége is szenvedések forrása lett rá nézve.

(Folyt köv.)

Apró-cseprő.

* **A háló-szobában** A mi fiucsánkknak határozott tehetsége van; most ugyan szunyadozik még . . .

A pa (közbevág): Söt horkol is.

* **A különbség.**

Valamelyik vendéglőben két ur erően összekapott. Végre az egyik így szölt a másik-hoz: „Nagy merészség öntől, hogy hozzám akarja hasonlítani magát. Hiszen ön előbb borbélylegény volt.“

— A különbség köztünk, válaszolta a megtámadt — csakugyan jelentékeny. Ha ön is borbélylegény volt volna, az is maradt volna — örökkéig.

* **BUCSÚ A PATAKTÓL.**

(Tennyson)

Hullámokat friss bőrepaták,
Vidd messze tengerekre
Én itt hagyom zöb parodat
Örökre, mindörökre!

Fuss, sziklazáron, völgyen át,
Halk s halkabban csörögve!
Én tudom hol szem se lát,
Örökre, mindörökre!

Zöld fü hajol habod föl
S nyár lombja rezg zörögve;
Zümmögve rajzik furga méh,
Örökre, mindörökre!

Ezerszer lesz habod a nap —
Ezerszer a hold tükre,
De arconád nem, kis patak, —
Isten hozzád, örökre!

Ford. Szász K.

A mivel visszaélni nem lehet, az nem is sokat ér.

Nie buhr.

Az egyik fölveri a port, a másiknak a szemébe repül.

Chinai közmondás.

*** Hány szóra van szüksége egy embernek?** Müller Miksa, az oxfordi egyetem hírneves tanára azt állította, hogy az embernek nincs többre szüksége 300 szónál. Egy olyan embernek, a ki egyetemet végzett, a ki a bibliát, Shaksperet, az az újságokat és regényeket olvassa, nincs többre szüksége a mindennapi életben 400 szóra. A Saturday Journal egy cikke most azt írja, hogy ezek az állítások nem tehetnek meg a valóságnak. A mezei munkásoknak, ha csak a szerszámokra és a gazdasági eszközökre szorítkoznak, már 300 szóra van szükségük. Ha a kezünkbe vesszük egy szótárt s megnézzük az S betűt, 1018 szót találunk, mely a közönséges ember szókincsében megvan. A névtelen cikkíró szerint jobban megfelel az igazságnak, ha így vesszük a dolgot: A mezei munkásnak 1500 szó kell, intelligens embernek 4000, tudós embernek 8—10,000, egy jó új-ágirónak pedig legalább is 12,000 szóra van szükségük.

Meghaltak.

Február 25-től — március 3-ig.

A Varga-Kossuth-utcai kerületben: Mihály János 67 éves, ref., aggkór. Kovács Róza, 2 hón., ref., agylob. Nagy István 10 hón., ref., veleszületett gyeogeség. Özvegy Kovács Lajosné, 62 éves, ref., vízkór. Faragó József, 9 hón., ref., görcsök. Szentpéteri Jánosné, 68 éves, ref., alképiet. Mózes Zsuzsanna, 42 éves, ref., szerencsétlenség. Özv. Vass Imréné 56 éves, gör. kath., szerencsétlenség. Csire András halvaszületett fia. Csabai Julianna 1 hón., ref., veleszül. gyeogeség. Özv. Deák Istvánné, 73 éves, ref., veselob. Sági Sándor halvaszületett leánya. Gyöngyössi József 2 éves ref. tüdőhurut.

Közgazdaság.

Érték-tőzsde.

(A debreceni „közgazdasági bank részvénytársaság” közlése 1894. márc. 6 án.)

Államadósság:			
Magyar aranyjárdék 4%	—	—	118.25
" vasúti beruházási kötvény 4 1/2%	126.—	127.—	—
" koronajárdék 4%	—	—	95.15
" regále váltásági kötvény 4 1/2%	100.50	101.25	—
Osztrák aranyjárdék 4%	—	—	120.25
Egységes állam kötvény 4 1/2%	—	—	98.—
Tisza-szegedi 4 1/2%-os nyeresemény-sorsjegy	143.—	144.—	—
Részvények:			
Magyar hitelbank részvény	—	—	441.75
Osztrák hitelbank részvény	—	—	363.30
Magyar ipar- és kereskedelmi bank részv.	113.75	114.75	—
Sorsjegyek:			
Magyar jelzálogbank 4%-os sorsjegy	129.50	130.50	—
Osztrák földhitel sorsjegy 3%-os	—	—	116.—
Magyar vöröskereszt sorsjegy	—	—	12.50
Osztrák " " " "	—	—	18.50
Olasz " " " "	—	—	12.50
Bazilika sorsjegy	—	—	10.50
Jó-sziv " " " "	—	—	3.10
Pénzuelemek:			
Cs. és kir. arany	—	—	5.80
20 márkás arany	—	—	12.18
20 frankos arany	—	—	9.88
1 font sterling	—	—	12.44

Budapesti árú-tőzsde.

Gyenes és Balog gabona-bizományi üzlet (Nádor u. 6. sz.) tudósítása a „Debreceni Ellenőr” részére Budapest, március 6.

Napi jelentés. Gabona-üzlet.

Buzát ma is mérsékeltén kínáltak, a vértelkedv korlátolt volt. de elég kedvezően alakult, mire az irányzat kissé kell-mesebbé alakult és a forgalmazott 18 000 m.n. teljes napi áron talált vevőre.

Eladások:

Tiszavidéki. 100—80 mm. 7.72 1/2 frt. 300—80 mm. 7.70 frt. 450—79 mm. 7.62 1/2 frt. 350—79 mm. 7.70 frt. 3 havi időre.

Zab 6.65—7.35 frt.

készpénzfizetés mellett. Egyéb cikkek nem változtak.

Határidő-üzlet. Ma a kultúrlőről kissé szilárdabb irányzatot és emelkedett árakat jelentettek, továbbá a hideg derült időre és felmondás hiányára, a mi piacunk szokvány határidő-árfolyamai is megszilárdultak és 1—2 krnyi árhullámmal elég szilárdan maradvá zártultak.

Zárlat 1 óra:

B u z a	márc. ápril.-ra 1894.	7.24—7.25
R o z s	szept.—okt. 1894.	7.50—7.51
Tengeri	tavasza 1894	5.60—5.62
Z a b	máj.—júni 1894.	4.90—4.91
Repeze	juli-augra 1894	5.06—5.08
	márc.—áprila 1894.	6.78—6.80
	aug.—szept. 1894	12.05

Zárlat 4 óra:

B u z a	márc.-ápril.-ra 1894.	7.25—7.26
R o z s	szept.—okt. 1894.	7.50—7.51
Tengeri	tavasza 1894.	5.60—5.61
Z a b	máj.—júni 1894.	4.91—4.92
Repeze	juli-augra 1894	5.08—5.09
	márc.—áprila 1894	6.78—6.80
	aug.—szeptre	12.05

Ma n-m volt felmondás.

Időjárás: derült, hideg.

Budapest-kőbányai sertés-kereskedelmi csarnok.

Március hó 5. Hízott sertés árak: I. Magyar első rendű: Öreg nehéz (páronkint 400 klgon felüli súlyban) 50.—51. kr. Öreg közép (páronkint) 300—400 kilogramm súlyban 50.—51. krig. Fialat nehéz (páronkint 320 kilogramm felüli súlyban) 53.5—54 krig. Fialat közép (páronkint 251—320 kilogramm súlyban 51—52. krig. — Fialat könnyű (páronkint 250 klg. terjedő súlyban) 50.5—51. krig. II. Magyar szedett: Nehéz (páronkint 280 klg. felüli súlyban) 49.—50 krig. — Közép (páronkint 220—280 klg. súlyban) 49.5—50. krig. Könnyű (páronkint 220 klg. terjedő súlyban) 49.—50. krig.

Debreceni városi színház.

Jednybérlet 24. sz. VII. Kis bérlet 24 szünet Szerdán, március 7-én:

Általános bérletszünetben I. szakasz.

Röder nővérek hangversenye.

Közreműködnek: Zsófia (hegedűn), Lola (mély hegedűn), Emilia (gordonkán), Róza (zongorán) kisasszonyok. 1. sz. Zongora négyes Mendelsbentől, előadja a 4 nővér. 2. sz. a) Album'apok Poppertől, b) Székóktutnál Davidofitól, gordonkán előadja Emilia k. a.

II. szakasz.

Itt elősször:

Szüleiház.

Eredeti vigjáték 1 felvonásban, írta Karczag Vilmos.

Személyek:

Csipkés István, vasúti bakt. Püspöki Imre
Borbála, felesége Lubrinicz
György, fiok Rózsahegy
Júlia, fogadott leány Cserni B rta
Rostásné, szomsz d asszony Takácsné

Történik egy kisvasuti baktérház udvar-kertjében.

III. szakasz.

Röder nővérek hangversenye.

Közreműködnek: Zsófia (hegedűn), Lola (mély hegedűn), Emilia (gordonkán), Róza (zongorán) kisasszonyok.

3. sz. a) Berceuse Pimontól, b) Souvenir de Moscau, előadja hegedűn Zsófia k. a. 4. sz. Zongora négyes Jadassontól, előadja a 4 nővér.

Helyárok mint rendezen.

Csütörtökön, március 8-án:

páros bérletben:
CLEMENCEAU.
Színmű 5 felvonásban.

MŰSOR:

Pénteken, március 9 én: „Ludas Matyi”, leszállított helyárok. (Bérlet szünetben.)

Szerkesztői posta.

B.-Ujváros. Értesítése folytán megemlítjük, hogy a most meghalt Croy Chanel Frigyes grófnak a fia Semsey leányt vett feleségül s a Croy-Chanel család e házasság révén nagy birtokossá lett Hajdumegyében, B.-Ujvároson.

R. Z. („Emiliához”) Nem közölhetjük.

B. J. F. Nekünk nagyon sazar és e mellett tulajdonos is terjedő az az értekezés. Tessék szaklapuak elküldeni.

P. L. (B. Ujváros) Közlöljük s hasonló szakértelemmel irt cikkeket szivesen várunk.

Kiadó és laptulajdonos:

„Osekonai” nyomda és kiadó r-t.

Feljelős szerkesztő:

Komlóssy Dezső.

Divatos tavaszi

női felöltő és női kalap

vásárlásnál ne mulassza el senki fölkeresni

RÓZSA LAJOS női divattermét

Kistemplom-bazárban

a hol folyton újdonságok érkeznek párisi és bécsi divat szerint.

Szolid kiszolgálás. Mérsékelt árak.

Levelező

ki a magyar és német nyelvben tökéletes jártassággal bír, azonnal alkalmazást nyerhet egy helyb. fűszer és gyarmatárú ügynökségi irodában.

Bővebbet KNOLL-féle házban Erdődy László úrnál 1—4 óráig délután.

Hajdúvármegye és Debreczen sz. kir. város Főispánjától.

140

1894

Pályázati hirdetmény.

Debreczen szab. kir. város márczius havi rendes közgyűlésén egy tanácsnoki állás, mely évi egyezerhatszáz (1600) frt fizetésből álló javadalmazással, az elnöki titkári állás, mely évi egyezer (1000) frt fizetésből álló javadalmazással van össze kötve, továbbá az ezen két állás betöltése folytán esetleg üresedésbe jövő más állások választás utján fognak betöltetni.

Ezen hivatali állásokra ezennel pályázat hirdettetik, s felhivatnak a pályázni kívánók, hogy kellően felszerelt pályázati kérvényeiket hozzám, mint a kijelölő bizottság elnökéhez folyó évi márczius 15-ikének délután 5 órájáig annyival inkább benyujtsák, mert később érkező pályázati kérvények tekintetbe vétetni nem fognak.

Debreczen 1894. február 16.

Gróf Dégenfeld József.

Hirdetés.

A debreczeni Kereskedő-Társulat tulajdonát képező 928 sz. a házát, (Péterfia és gözmalom ut sarkán) eladja.

Értekezhetni ZÁDOR LAJOS társulati elnökkel, vagy KOVÁCS MIHÁLY gondnokkal (Kenyéripiac fűszerkereskedés.)

Az elnökség.

208. szám.

1894. k.

Árverési hirdetmény.

A debreczeni kir. járásbírósnak 2103/1894. P. számú végzése folytán közhírré tétetik, miszerint Stern Emánuel fia cég részére Kohn Márton debreczeni lakostól 79 frt tőke, ennek 1893. Deczember hó 1-től számítandó 6% kamatai és eddig összesen 41 frt 60 kr. perköltés erejéig 1894. évi Január hó 11-én bíróság felülfoglalt és 382 frt 60 krra becsült butorok, fehérneműek és egyebekből álló ingóságok 1894. évi márczius hó 9-én délelőtti 10 órakor kezdetét veendő és Miklós utca 2081 sz. a megtartandó nyilvános bírói árverésen, a legtöbbet ígérőnek azonnali készpénzfizetés mellett, szükség esetén becsáron alól is el fognak adatni.

Debreczen, 1894. évi Február hó 26.

Sugár Gyula

bírói kiküldött.

Megjelent: **FROMMER A. HERMAN** utóda

mag- és növénykereskedése

Fióküzlet:

VI., Andrassy-út 1. sz.

BUDAPEST,

Főüzlet:

V., Tükör-utca 5. sz.

diszes tavaszi főárjegyzéke.

Kivánatra ingyen és bérmentve küldetik meg.

Magasan concentrált

MÜTRÁGYA

EGYEDÜLI FŐRAKTÁRA.

Ingyen melléklet minden rendelmenyhez.

GSCHWINDT-féle

szesz-, élesztő-, likőr- és rum-gyár részvénytársaság

Budapest, Üllői-ut.

Van szerencsénk a t. cz. közönség figyelmét

„SÓSBORSZESZ”

gyártmányainkra felhívni. Sok év óta képezi gyártmányaink egyik czikkét a „Sósborszesz” melynek nagyobb forgalomba hozatalára azonban eddigelé különösebb figyelmet nem fordítottunk.

Mint hogy azonban a „Sósborszesz” mint gyógyhatású szer mindinkább nagyobb mérvben sikerrel használtatik indittatva éreztük magunkat arra, hogy „Sósborszeszünket” tökéletesbítsük és azon helyzetbe jussunk, hogy azt minden tekintetben javítva és legjobbnak kipróbálva, fölülmulhatatlan kitűnő minőségben forgalomba hozzuk.

A Gschwindt-féle „Sósborszesz” törvényesen védve, fehér palackokban, a címken védjeggyel beégetett dugaszszal, a dugasz pedig fehér bőrral bevonva és ólomzárral ellátva van forgalomban.

Ezen kiváló győgyerejű „Sósborszesz” minden gyógyszerárban és fűszerkereskedésben kapható.

Ara a nagy palaczknak 2 korona.

„ a kis „ 1 korona.

KLYTHIA A bőr ápolására.

Az arcszín finomító-ZSIRPOR. sára és szépítésére

Legelegánsabb toilette-, bál- és salonpor, fehér, rózsaszín vagy sárga.

Vegyzsileg megvizsgálva és jónak találva

Dr POHL J. J. cs. kir. tanár által Bécsben.

E ismerő nyilatkozatok a legjobb körökből vannak minden dobozhoz esatolva.

1 doboz ára 1 frt. 20 kr.

Szétküldés utánvéte-

lel vagy az összeg

előleges beküldése

eller.

Gottlieb Taussig,

Főraktár: BÉCS, I. Wollzeile Nr. 3.

Kapható Debreczenben BAUM MIKSÁNÁL és a legtöbb illatszer és győgyfűszer üzletekben és győgyosztárakban.